

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD NA KOSOVU ZA PERIOD 2004 – 2008

Zavod za statistiku Kosova (ZSK) objavljuje preliminarne procene bruto domaćeg proizvoda (BDP) u tekućim cenama za period 2004-2008. Obračuni su sastavljeni od strane Divizije nacionalnih računa ZSK-a. Metodologija za izračunavanje BDP-a je u skladu sa konceptima i definicijama Sistema nacionalnih računa 1993 (SNA1993) i Evropskim sistemom računa 1995 (ESA95).

Postoje tri pristupa za merenje BDP: proizvodni pristup, pristup rashodima i prihodima. BDP po proizvodnom pristupu, predstavlja zbir bruto dodate vrednosti svih rezidentnih jedinica proizvodnje dodavanjem poreza i oduzimanjem subvencija na proizvodnju, koji nisu uključeni u procenu outputa.

BDP po pristupu potrošnji je jednak zbiru rashoda finalne potrošnje (domaćinstva, vlada i neprofitne institucije koje uslužuju domaćinstva), formiranja bruto kapitala (bruto fiksnog kapitala i promene u inventaru) i neto izvoza roba i usluga (izvoz minus uvoz).

Najveći deo finalne potrošnje čine sastoji se od rashoda za privatnu potrošnju i statistički podaci za njihovu procenu su uglavnom iz Ankete o potrošnji domaćinstava (APD). Za izračunavanje finalne potrošnje domaćinstava, podaci iz APD su popunjeni dodatnim podacima koristeći metodu protoka roba (podaci iz poreske uprave, podaci spoljne trgovine, podaci za obračun poreza na imovinu, obračuna stambenih troškova, kao i podaci iz poljoprivredne statistike).

Za izračunavanje finalne potrošnje Vlade, glavni izvor podataka je Trezor, Ministarstvo za privredu i finansije. U ovu kategoriju uključene su: plate i dnevnice, robe i usluge i amortizacija fiksnog kapitala, sve ove oduzimane za prodaje.

Za izračunavanje finalne potrošnje neprofitnih institucija (neprofitabilnih) koje uslužuju domaćinstva, izvor podataka su finansijski izveštaji nevladinih organizacija (NVO), Ministarstvo za državnu upravu i podaci političkih stranaka, iz OSBE-a (do 2007). Formiranje Bruto fiksnog kapitala (FBFK) zasnovan je na podacima za uvoz i izvoz, administrativnim podacima i podacima lokalne proizvodnje građevinskog materijala. Promene u inventaru se računaju na osnovu podataka iz strukturnog istraživanja o preduzećima kao razlika između kraja i početka godine.

Izvoz robe i usluga se sastoji od transakcija robom i uslugama (prodaja, razmena, poklon ili donacija) od rezidenata nerezidentima. Uvoz roba i usluga se sastoji od transakcija robom i uslugama (kupovine, razmene, pokloni i donacije) od nerezidenta rezidentima. Izvor podataka za izvoz i uvoz robe su podaci iz Carine Kosova i Energetske korporacije Kosova (KEK), dok za izvoz i uvoz usluga su podaci iz Centralne banke Kosova izražene u bilansu uplata. Kosovski BDP u toku 2004-2008 je porastao sa 2974.6 na 3841,3 miliona evra. BDP po glavi stanovnika je porastao sa 1457 evra u 2004 na 1784 evra u 2008. godini.

Tabela 1: BDP u tekućim cenama (preliminarni podaci)

	(miliona Euro)				
	2004	2005	2006	2007	2008
BDP u trenutnim cenama	2 974,6	3 030,2	3 123,3	3 405,1	3 841,3
Finalna potrošnja izdaci	3 208,1	3 361,5	3 458,8	3 810,1	4 335,6
Finalna potrošnja izdaci domaćinstava	2 483,0	2 632,6	2 763,2	3 145,3	3 640,9
Finalna potrošnja izdaci Vlade	701,5	705,2	670,8	641,6	671,1
Vlada Kosova	355,5	329,2	340,8	327,3	369,1
Donatori (plate) ¹	346,0	376,0	330,0	314,4	302,0
Strani zaposleni	247,8	258,0	213,0	196,9	197,0
Lokalni zaposleni	98,2	118,0	117,0	117,4	105,0
Izdaci finalne potrošnje NPO ²	23,5	23,7	24,8	23,1	23,6
Formiranje bruto kapitala	701,2	722,2	798,3	892,5	1 093,9
Formiranje bruto fiksnog kapitala	583,6	592,8	657,1	744,3	937,9
Promene u inventaru	117,7	129,4	141,2	148,3	156,0
Izvoz neto³	-934,7	-1 053,5	-1 133,9	-1 297,5	-1 588,1
Izvoz roba i usluga	271,0	307,7	398,6	485,1	530,9
Izvoz roba	56,5	56,3	110,8	165,1	198,5
Izvoz usluga	214,5	251,4	287,8	320,0	332,4
Uvoz roba i usluga	1 205,7	1 361,2	1 532,4	1 782,6	2 119,0
Uvoz roba	1 038,4	1 132,7	1 290,0	1 538,0	1 874,4
Uvoz usluga	167,3	228,5	242,5	244,6	244,6
Stanovništvo (000)⁴	2 041	2 070	2 100	2 126	2 153
BDP po stanovniku (Euro)	1 457	1 464	1 487	1 602	1 784

¹Uključene su zarade rezidentnih zaposlenika UNMIK-a, Eulex-a (domaćih i stranih radnika koji borave duže od godinu dana na Kosovu).

²NI-neprofitne institucije koje uslućuju domaćinstva

³Centralna banka Kosova: preliminarni podaci za izvoz i uvoz usluga

⁴www.ks-gov.net/esk Statistika rođenja na Kosovu 2008, str. 9

Glavna komponenta BDP je finalna potrošnja domaćinstava koja je porasla sa 2483.0 miliona evra u 2004. na 3640.9 miliona evra u 2008.

Tabela 2: Struktura BDP prema troškovima

	2004	2005	2006	2007	2008
BDP u trenutnim cenama	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Finalna potrošnja izdaci	107,8	110,9	110,7	111,9	112,9
Finalna potrošnja izdaci domaćinstava	83,5	86,9	88,5	92,4	94,8
Finalna potrošnja izdaci Vlade	23,6	23,3	21,5	18,8	17,5
Vlada Kosova	12,0	10,9	10,9	9,6	9,6
Donatori (plate)	11,6	12,4	10,6	9,2	7,9
Strani zaposleni	8,3	8,5	6,8	5,8	5,1
Lokalni zaposleni	3,3	3,9	3,7	3,4	2,7
Izdaci finalne potrošnje NPO	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6
Formiranje bruto kapitala	23,6	23,8	25,6	26,2	28,5
Formiranje bruto fiksnog kapitala	19,6	19,6	21,0	21,9	24,4
Promene u inventaru	4,0	4,3	4,5	4,4	4,1
Izvoz neto	-31,4	-34,8	-36,3	-38,1	-41,3
Izvoz roba i usluga	9,1	10,2	12,8	14,2	13,8
Izvoz roba	1,9	1,9	3,5	4,8	5,2
Izvoz usluga	7,2	8,3	9,2	9,4	8,7
Uvoz roba i usluga	40,5	44,9	49,1	52,4	55,2
Uvoz roba	34,9	37,4	41,3	45,2	48,8
Uvoz usluga	5,6	7,5	7,8	7,2	6,4

Bruto kapital je doprineo za 28.5 odsto u BDP u 2008. Rashodi opšte vlade u periodu 2004 – 2008. su predstavljali 23.6 -17.5 odsto BDP-a u 2008.godini.

Na osnovu preliminarne podataka BDP-a, realni rast za 2008 je 6.1% (stopa inflacije u 2008. je bila 9.4%).

Priština, decembar 2009.

Izvršni direktor ZSK
Avni Kastrati